בס"ד

אודה לקל שזכיתי מידי שבוע בשבוע לכתוב חידושי תורה מה שחנני אלקים, ולקיים בזה מש"כ ולמדתם אותם את בניכם, ואקוה שהוא לנחת רוח להצדיקים הקדושים נ"ע אשר מפיהם אנו חיים, ושיהיו שפתותיהם דובבות בקברם להשפיע לכולנו כל טוב. בפרוס החג הננו בברכת אב שנזכה כולנו לחג כשר ושמח, לקבל השפעת החג באנפין נהירין, ונזכה במהרה לישועתן של ישראל בביאגו"צ בב"א

כברכת אביכם משה יוסף

לחג הפסח

רשע מה הוא אומר מה העבודה הזאת לכם, לכם ולא לו, ולפי שהוציא את עצמו מן הכלל כפר בעיקר (הגדה של פסח).

יש לעיין הרי בתורה כתוב לאחר שאלה זו 'ואמרתם זבח פסח הוא לה'' (שמות יב, כז), וטעמא בעי מפני מה בעל ההגדה אין משיב כן לבן הרשע.

ונראה לתרץ בהקדם מה שפירש **הגר"א** על המשנה (אבות פ"ג מ"א) 'ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון', ופירוש כי נתינת דין היא על מה שחטא, ונתינת חשבון הוא מפני שאין אדם חפשי מבלי לקיים המצות בכל שעה ורגע, אם כן באותו רגע שעבר עבירה, מלבד העבירה שעשה הרי באותו שעה לא עשה מצוה, וזה החשבון, שלא קיים מצוה בעת עשיית העבירה. עכ"ד.

ובזה מפרש **העצי חיים** (בפ' בראשית ד"ה ויבא קין) לתת טעם שהחוטא צריך להביא קרבן ממין שיש שבו רוח חיים דוקא, לרמז בזה אשר הוא מתחרט מעיקרו על שתים רעות אשר עשה, ה' מה שעבר בפועל ממש העבירה, ועל השני מה שעשה בהעלם מה שלא עשה שום מצוה בעת ההוא, ועל כן בדומה לו מביא דבר מן החי, שיש בו גוף בגשם ממשי, ועוד נוסף כח חיונו שהיא רוחני, גוף הקרבן העצם לכפר על עצם העבירה, ורוח החיים שבבהמה אשר טמון ונעלם בקרבו בא לכפר כנגד מה שלא עשה מצוה באותו שעה שהיא גם כן אין נראה במעשה העבירה.

ובזה מפרש מה שהי' חטאו של קין במה שדימה בנפשו הלא די לו אם לא יחטא ולא יעבור על רצונו ית"ש בפועל ממש, ועל כן הביא מנחה מפרי האדמה לכפר על מעשה העבירה לבד, ועל מה שביטל מלעשות מצוות לא הביא כלום, ועל זה אמר לו השי"ת הלא אם תטיב שאת, ר"ל אם תטיב לעשות מצוה ירצה אלקים את מעשיך, ואם לא סטיב, אף אם לא תעבור שום עביר עם כל זה לפתח וגו', כי רצון הבורא ית"ש בבריאת האדם שיעשה טוב בארץ, ולא די בזה שלא יעבור נגד רצונו כי אם לעבדו ולעשות רצונו.עכ"ד הנחמדים.

ובזה יש לומר בביאור הכתוב 'מה **העבודה הזאת לכם**', למה צריכים להביא קרבן מן החי דווקא, לזה בא הכתוב ליישב, **ואמרתם זבח פסח הוא 'לה'**, כדי לכפר על מה שעבר על עיקר רצון הבורא ית"ש בבריאת האדם שיקיים מצות ה', כי הוא מלבד שעבר העבירה עצמה, גם לא עשה מצוה באותו שעה ובזה עבר על עיקר רצון הבורא בבריאה, אמנם בן הרשע אינו מסתפק בתשובה האמורה בתורה, ועדיין עומד בקושייתו, **ולפי שהוציא את עצמו מן הכלל 'כפר בעיקר'**, שאינו מאמין בבריאה ובכוונת היוצר ית"ש בבריאת האדם, **על כן אמור לו בעבור זה עשה ה' לי, לי ולא לו, אילו היה שם לא היה נגאל**, כי מצינו במכילתא (שמות יב ו) ר' מתיא בן חרש אומר וכו' הגיע שבועתו שנשבע הקב"ה לאברהם שיגאל את בניו, ולא היה בידם מצות שיעסקו בהם כדי שיגאלו, שנא' שדים נכונו ושערך צמח ואת ערום ועריה וגו'. ערום מכל מצות. נתן להם הקב"ה שתי מצות, דם פסח ודם מילה שיתעסקו בם כדי שיגאלו. שנאמר ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך וגו', ולכן הבן הרשע שאינו חש לקיים מצות הבורא, אומרים לו אילו הי' שם לא הי' נגאל.

❖ ❖ ❖

ויש לומר עוד באופן אחר קצת בביאור דברי בעל ההגדה, **רשע מה הוא אומר מה העבודה הזאת לכם, לכם ולא לו, ולפי שהוציא את עצמו מן הכלל כפר בעיקר וכו'**,

על פי מה שכתב **ביערות דבש** (ח"א דרוש טו), כי האדם מורכב מחומר ורוחני, וכמו כן עבודתו צריך להיות מכח שניהם בנפש וגוף, וזהו הטעם ששעה השי"ת לקרבן בהל ולא לקרבנו של קין, כי הקרבן הוא תמורת האדם, ולכן צריך שיהא מורכב מרוח חיים וגשם, וקרבן הבל היה מצאן אשר נפש רוח חיים בקרבה, אבל קין הביא קרבנו מצמחים שהוא רק חומר מבלי חלק רוחני ולכך לא נתקבל, אש לפי זה קשה איך יוכשר לקרבן מנחה עשירית האיפה והלא זה דומה לקרבנו של קין, אבל התשובה דחלק רוחני באדם הוא חלק ה', כי אב ואם נותנים הגשם וה' נותם הריח, ועני זה שאין לו בהמה להקריב, הקב"ה מוותר חלקו הרוחני לקרוב חמלתו עליו לזכותו בכפרה, ובזה ביאור כוונת המדרש (ילקוט רמז תפא) **ואל אלקינו כי ירבה לסלוח** (ישעי' נה ו) **זה עשירית האיפה שוויתר הקב"ה 'משלו'**, היינו על חלק הרוחני שהוא שלו, עכ"ד הנחמדים.

ובזה יש לומר ביאור הכתוב (שמות יב כ), **והי' כי יאמרו אליכם בניכם מה העבודה הזאת לכם, ואמרתם זבח פסח הוא לה'**, השאלה הוא כנ"ל למה צריכין להביא קרבן מן החי דוקא ולא מן צמחים וכדומה, לזה בא הכתוב ואומר, ואמרתם זבח פסח 'לה',' שבשביל שיש באדם חלק אלקי, לכן צריכין להביא דייקא דבר מן החי שיש בו נפש חיים.

ובזה יבוא על נכון דברי בעל ההגדה בשאלת בן הרשע, שהרשע אינו נוח לו מה שתירוץ הכתוב,

כי אינו מאמין שיש חלק לה' בנפשו, ואומר העולם נוהג בטבע ויש לו רק חלקי אביו ואמו, ולכן שואל **מה העבודה הזאת להביא קרבן מן החי**, לזה אומר ההגדה, **לפי שהוציא את 'עצמו' מן הכלל**, היינו עצמיותו יתברך שמו, **כפר בעיקר**, שאין לו חלק באלקי ישראל, **ואף אתה אמור לו, בעבור זה עשה ה' 'לי' בצאתי ממצרים, לי ולא לו אילו הי' שם לא הי' נגאל.**

ברכת מזל טוב

לנכדי היקר מו"ה **משה פערלמוטטער** הי"ו

חתן חתני היקר מו"ה **ברוך יודא פריעדמאן** הי"ו

לרגל הולדת בנו למזל טוב ובשעטומ"צ